

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1707

Q. 155. Qualis praesentia corporalis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42515

637 §. 6. Si quis templum ingressus ad audiendam Missam putet prius inchoandam post quadrantem, interim ipso non advertente legatur ad aliquod altare, quod prius advertit ex signo campanulæ ad *Sanctus*, *Gob. n. 115.* dicit, si habuerit hanc intentionem, volo esse unus de numero audientium Missam, quodcumque inchoabitur, tum audivisse etiam primam partem, si autem talem intentionem non habuerit, non audivisse, nam nemo censetur moraliter interesse actioni, quam nescit exerceri, & cui non cupit interesse, hoc ipso autem quod velit interesse, si fiat, quando fit, re ipsa interest, quia hæc voluntas conditionata transit in absolutam: sed hoc patitur difficultatem, nam re ipsa talis assistentia non est moralis, uti colligetur ex dicendis à num. 646.

638 §. 7. Si quis pluribus titulis teneatur audire Missam, & non determinet, cui obligationi satisfacere velit, utriusque autem per eandem auditionem satisfacere non possit, dicendum est, quod satisfaciat urgentiori, sive illi, quæ vel ratione temporis vel aliunde exigit præferri, quia tum valet voluntas interpretativa, secundum quam quisque præsumitur velle prius satisfacere graviori obligationi.

639 Q. 155. *Qualis presentia corporalis requiratur.*
 ¶. Talis, per quam quis sit ita præsens physice vel moraliter loco, in quo fit Missa, ut possit dici esse unus è numero eorum, qui circumstantur cum Sacerdote offerunt Sacrificium, hinc

640 §. I. Non est opus videre vel audire Celebrantem, sed si nec videre nec audire possis immediate, satis est, si adsis aliis, qui vident vel audiunt, & te conformes illis in surgendo aut flectendo.

§. 2. Sufficit, si sis in loco, qui communicat ⁶⁴¹
cum templo, v.g. in Choro post Altare, aut in loco
per murum separato, ex quo fenestra vel foramen
fert in templum, aut in Odæo seu Iorica superiori,
ubicunque in templo fiat Misfa, dummodo id scias
& possis percipere saltem aliis mediantibus,
quid agatur, atque ita dici pars communitatis
infrà flectentis.

§. 3. Etiam sufficit esse extra templum, ⁶⁴²
dummodo scias Misfam inchoari seu fieri, & sis
aliis junctus, cum quibus facias unam multitu-
dinem in templum vel ad altare usque protensam,
ut communitè habent Auctores cum *Gob.* à n. 22.
& *Pasq.* à quæst. 1300. Quòd si quis non esset junctus
multitudini, sed solus staret ad murum extra tem-
plum, licet audiret Sacerdotem, putat *Pasq.*
non auditurum Misfam, quia non esset corporaliter
præsens Ecclesiæ seu illi Congregationi Fidelium;
contradicunt tamen alii apud *Dian.* P. 4. T. 4. R. 154.
& P. 10. T. 14. R. 47.

§. 4. *Lug. Gord. Dicast. Tamb. Gob.* num. 172. & alii, ⁶⁴³
quos refert *Pasq.* q. 1303. dicunt illum adhuc esse
sufficenter præsentem & audire Misfam, qui etiam
per interjectam parvam plateam è domo sua
in templum vel ad altare potest respicere, sed
occurrit hæc ratio in oppositum, nam si excommu-
nicatus ex altera parte plateæ è fenestra suæ domus
videret & audiret te celebrantem, non ideo pecca-
ret, neque tu ideo tenereris desistere à Misfa, ergo
signum est, quòd ex communi judicio non censea-
tur moraliter præsens. Addunt *Lug. & Escob.*
apud *Gobat* num. 174. non obstare distantiam
triginta passuum, quod tamen *Tamb.* non admittit,
ut nec *Gobat*, nisi Misfa fieret sub dio, tum enim
admittit, licet nullus homo esset interjectus;

hinc si magna sit distantia, rectè dicit *Gobat* num. aliquem non censerì præsentem, licèt domi sua audiret totum cantum aut etiam Missam altà voce pronunciatam.

644 §. 5. Putat *Dicast.* cum *Gob.* n. 173. eos, qui manent in navi, si Missa fiat in litore; item Milites in castris suis, quamvis utrique distant ad 30. passus, adhuc esse moraliter præsentès corpore Missam audire.

645 §. 6. Si quis etiam ad afferendum aliquid ad Missam necessarium recederet à templo ad locum remotum, qui non communicat cum templo, v.g. ad domum Pastoris, & emaneret per notabile tempus, aut negligeret actionem substantialem, v.g. Consecrationem, probabilius est contra *Leand.* & *Dicast.* non audivisse Missam, quia non mansisset corporaliter præsens, nequidem moraliter, hinc si posset, teneretur audire aliam Missam, vel supplere, quod neglexerat; si autem non posset, excusaretur propter necessitatem rei adferendæ. Si autem iret ad Sacristiam aliquid allaturus, aut ad campanile tracturus campanas, censeretur manere moraliter præsens corpore, quia hæc loca communicant cum templo, cum sint quasi aliquid templi; & pulsatio campanarum, quæ quibusdam locis fit ad Evangelium vel sub Elevatione, ordinatur ad illum Dei cultum, qui per Sacrificium exhibetur, ita AA. communicat cum *Pasq.* Quæst. 1275.

646 Q. 156. Qualis assistentia requiratur. R. Moralitè per quam quis adsit tanquam homo ratione præditus, & non ut brutum vel inanimatum aliquid, debet enim assistere humano modo liberè & religiosè, hinc,